

JAK DÁL VE VELKOPLOŠNÉ OCHRANĚ?

TOMÁŠ ROTHROCKL

Ing. TOMÁŠ ROTHROCKL

Ředitel Správy Národního parku Podyjí. Podílel se na založení a práci Správy CHKO Podyjí, později i Správy NP Podyjí. Koncem 80. let působil jako vedoucí odborný pracovník ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody v Praze. Specializuje se na obor územní ochrany přírody. Je jedním z iniciátorů bilaterálního národního parku Podyjí – Thayatal. V první polovině r. 2010 vykonával funkci náměstka ministra životního prostředí - ředitele sekce ochrany přírody a krajiny

Z pohledu pokrytí území našeho státu tzv. velkoplošnými chráněnými územími (dále jen VCHÚ) patří Česká republika k evropskému průměru. V kategoriích národní park, či chráněná krajinná oblast je vyhlášeno k dnešnímu dni celkem 30 VCHÚ (26 CHKO, 4 NP), tedy cca 16 % území republiky. Obecně ze statistik vyplývá prosté pravidlo „čím více směrem východním, tím více velkoplošných chráněných území v jednotlivých evropských státech existuje“. Pochopitelně se zde odráží vyšší relativní zachovalost krajiny a přírody. To ale neznamená, že je u nás „vyprodáno“. Naše země má nepochybně přírodní potenciál, který umožňuje a v mnohých případech i objektivně potřebuje přistoupit k zajištění velkoplošné ochrany ať ve formě národních parků nebo chráněných krajinných oblastí. O mnohých z nich se vedou i desítky let trvající debaty a důvody, proč zatím k jejich založení nedošlo, jsou velmi různorodé. A o jakých nových možných VCHÚ se kdy uvažovalo? Výčet návrhů, úvah a nápadů je rozličným mixem, který má ve všech případech nějaké racionální důvody: Krušné hory, Doupovské hory, Novohradské hory, Chřibý a Ždánický les, Jeseníky... Ne všechny zde uvedené jsou však součástí stávajících oficiálních strategických materiálů státní ochrany přírody.

V současné době zaznamenáváme celkem nový zajímavý fenomén – nechuť místních obyvatel, ale i dalších zainteresovaných, podporovat velkoplošnou ochranu v místech, která by si to nanejvýš zasloužila. Současná vládní reprezentace si stanovila ve svém vládním prohlášení nelehké cíle: připravit k vyhlášení národní parky Křivoklátsko a Soutok Moravy a Dyje. A oba záměry bohužel narážejí na odpor regionů. Akceptace návrhů ze strany místních municipalit se tak stávají oním předkladatelským oříškem – ano, čtete správně nikoliv překladatelským, jak se praví v jednom českém kultovním filmu. Předkladatel návrhu, tedy MŽP, totiž stojí před nelehkým úkolem, jak

rozlousknout onen oříšek, nebo spíš jak rozseknout pověstný gordický uzel. Sluší se poznamenat, že poslední dobou je Soutok správně favorizován pro kategorii CHKO, nikoliv NP a možná i díky tomu není odpor v region tak jednoznačný, jak je tomu u Křivoklátska.

Další cesta ve velkoplošné ochraně je nepochybně limitována nejen odbornými názory vědců, zájmy a politickým nadhledem (možná i) osvícených politiků, entuziasmem i sny zapálených regionálních ochránců přírody, zdravým lokálpatriotismem a mnohdy chybějící hrdoostí místních lidí, ale i reálnými kapacitami úředního aparátu včetně možností samotného ministerstva životního prostředí. Toto je jasně vykolíkované hřiště, na kterém se ona velká hra hraje. A poločasem není ani oněch klasických 45 minut, ani volební období našich starostů, poslanců, senátorů, či prezidentů. Realitou je, že se jedná o dlouhodobý proces čítající aktivní život generací našich soupeřů i jejich nástupců. Je dobré si uvědomit, že v evropských demokraciích to funguje obdobně. Cesta přípravy k vyhlášení VCHÚ často trvá i několik desítek let. A základními kameny jsou však vždy kvalitní odborně podložené návrhy a všeobecná společenská akceptace. A čeho se nám nedostává v případě dvou výše zmíněných horkých vládních kandidátů? Na tuto otázku si jistě odpoví laskavý čtenář sám.

